

La plaça Major de Tortosa

Després de mesos d'obres, estan ja molt avançats els treballs de reordenació de la plaça de l'Ajuntament, que es vol projectar com un renovat centre cívic de la ciutat amb voluntat d'esdevenir la plaça major que Tortosa mai ha tingut. Els problemes circularis que han creat estan posant a prova la paciència dels veïns de Tortosa, en especial els de l'antic barri de Pescadors, que ara ressuscitarà almenys en el traçat dels seus carrers.

Josep Bayarri Raga,
periodista

El mes de novembre del 2016 la plaça fou buidada de vehicles; l'excusa era el muntatge de la pista de gel com a element festiu de les jornades nadalenques d'aquell any. En acabar aquestes, el 17 de gener del 2017, el govern municipal va prendre la decisió de mantenir-la tancada al trànsit. Era una premonició que aquest seria el primer pas d'un canvi total per a la plaça: l'aposta per convertir-la en un centre per a ús exclusiu de vianants i la celebració d'activitats lúdiques. La iniciativa privada, amb la instal·lació de bars amb terrasses, hi ha donat suport. Ara fa un any, l'Ajuntament va decidir una remodelació total de la plaça i els seus entorns.

Moltes ciutats catalanes tenen una plaça major com a centre vertebrador de la població i de la seua vida econòmica, social i política; en molts de casos la plaça Major feia la funció de mercat a cel obert; "anar a plaça", expressió equivalent a anar al mercat i abans de comprar o vendre a la plaça del poble que era el mercadal. La major part de capitals catalanes tenen una plaça major sempre amb l'ajuntament -la casa de la vila- com a edifici més significatiu. Tortosa no tenia el seu equivalent.

Des de l'edat mitjana, la casa del Consell, estava vora la croera on confluen el carrer de la Ciutat i la seva continuació, el carrer de la Croera amb el palau episcopal i la catedral, amb el carrer de Taules Velles i el carrer de la Presó, que era l'accés a la ciutat des del pont de barques; vora l'embocadura del pont hi havia la casa de la Generalitat i el carrer dels Canvis. L'edifici de l'ajuntament estava en molt mal estat i acaba

en ruïna fins a enderrocar-se, i se salva només el brocal del pou, que avui és al mig del claustre de la catedral. El 1915 la casa consistorial fou traslladada a l'edifici de l'antic hospital de la Santa Creu, vora el Rastre, on avui hi ha els jutjats.

Tortosa tenia una gran plaça porxada, que feia el paper de plaça Major, popularment era nomenada plaça de les Cols i, a partir de 1869 plaça de la Constitució, però fou molt malmesa el 1909 en enderrocar-se la part de ponent per habilitar les rampes d'accés al Pont de l'Estat. Enganxada amb ella hi havia la plaça de la Font, avui plaça Agustí Querol. Tant una com l'altra subsisteixen en part actualment amb porxos. La ciutat, però, aspirava a tenir una gran plaça que esdevingués el nou centre de la ciutat: van haver-hi dos intents, el 1863, en urbanitzar-se la plaça del Rastre i el 1885 la plaça d'Alfonso XII al mig de l'eixample. La plaça d'Armes, avui plaça de la Pau, vora la façana nord del Mercat, era el lloc de les cerimònies militars.

L'actual plaça de l'Ajuntament és el resultat de la urbanització de l'antic barri de Pescadors, molt afectat pels efectes del front de guerra el 1938. El 21 de juliol de 1940 l'Ajuntament aprovava l'expedient de reconstrucció elaborat per l'arquitecte municipal Agustín Bartlett Zaldivar demanant al govern un ampli programa d'obres i equipaments públics; entre aquestes peticions hi havia expropiat una zona al centre de la ciutat per concentrar-hi els serveis administratius de Tortosa: l'Ajuntament i també Correus, Telègrafs, Telefònica, els Jutjats i la Comissaria de Policia. En principi el perímetre d'actuació havia d'aplegar tota la façana del Mercat des de l'actual carrer Dr. Vilas fins al carrer de Sant Pere, encarant la porta de l'Ajuntament amb la

del Mercat i deixant un espai obert entre l'un i l'altre.

El 6 de maig de 1943 s'aprova el projecte definitiu d'urbanització i el 4 d'abril de 1952 el de nou Ajuntament (arq. Eduardo Torralas) sense cap qualitat arquitectònica que malauradament ha quedat com a icona de la ciutat emmarcat, fins fa mig any, per una gran font que volia ser monumental, però que quedava del tot fora d'escala. Fou batejada com a plaça d'Espanya, com tocava en plena dictadura nacionalista els anys cinquanta. ■

Aprofitant les obres de la plaça s'ha enderrocat el temple que coronava l'edifici de Correus que estava a punt de caure sol.

CONSULTES EXTERNES • URGÈNCIES • SALA DE PARTS • HOSPITALITZACIÓ • QUIRÓFANS • PROVES DIAGNÒSTIQUES I TERAPEÚTIQUES

CLÍNICA
TERRES DE L'EBRE
TORTOSA

Atenció sanitària,
propera i accessible

Visita mèdica
Vacunació
Revisió resultats
Control post-quirúrgic
Control post-ingrés

JA POTS DEMANAR VISITA A LA NOSTRA WEB
www.clinicaterresebre.cat

Plaça 1 d'octubre, 6-8 43500 Tortosa
clinicaterresebre@salutortosa.cat

977 588 200

Reserva de visites 977 588 205

A Tortosa des de 1945
Sempre al teu servei

Especialitats i Serveis

- Al·lèrgologia
- Anàlisis Clíniques
- Anatomia patològica
- Anestesiologia i Clínica del Dolor
- Angiologia i Cirurgia Vascular
- Aparell Digestiu i Endoscòpia Digestiva
- Cardiologia
- Cirurgia General i Aparell Digestiu
- Cirurgia Oral i Maxil·lofacial
- Cirurgia Pediàtrica

- Cirurgia Plàstica, Estètica i Reparadora
- Dermatologia
- Endocrinologia i Nutrició
- Farmàcia
- Infermeria
- Llevadores
- Medicina de l'Esport
- Medicina General
- Medicina Interna
- Neurologia

- Neuropsicologia
- Obstetrícia i Ginecologia
- Oftalmologia
- Otorinolaringologia
- Pediatria
- Psicologia Infantil i Juvenil
- Radiologia i Diagnòstic per la Imatge
- Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
- Urgències
- Urologia